COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 10.6.2016
COM(2016) 383 final

ANNEXES 1 to 6

ANEXE

la

Propunerea de recomandare a Consiliului

privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și de abrogare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții

ANEXA I

Definiții

Definițiile care se aplică în contextul prezentei recomandări sunt următoarele:

(a) *calificare*: un rezultat formal al unui proces de evaluare și de validare, care este obținut atunci când un organism competent stabilește că o persoană a obținut, ca urmare a învățării, rezultate la anumite standarde;

(b) *sistem național de calificări*: toate aspectele activității unui stat membru legate de recunoașterea educației și a altor mecanisme care corelează educația și formarea cu piața muncii și cu societatea civilă. Acesta include dezvoltarea și punerea în aplicare a acordurilor și a proceselor instituționale legate de asigurarea calității, de evaluare și de acordarea calificărilor. Un sistem național de calificări poate fi format din mai multe subsisteme și poate include un cadru național al calificărilor;

(c) *cadru național al calificărilor*: un instrument pentru clasificarea calificărilor în conformitate cu un set de criterii care corespund unor niveluri specifice de învățare atinse, al cărui scop este integrarea și coordonarea subsistemelor naționale de calificări și îmbunătățirea transparenței, a accesului, a progresului și a calității calificărilor în raport cu piața muncii și cu societatea civilă;

(d) *calificare internațională*: un certificat, o diplomă sau un titlu acordat de un organism internațional (sau de un organism național acreditat de un organism internațional) și utilizat în mai multe țări, care include rezultatele învățării bazate pe standardele elaborate de un organism, o organizație sau o societate internațională;

(e) *calificare internațională sectorială*: o calificare internațională relevantă pentru un sector de activitate economică, elaborată de o organizație sectorială internațională sau de o societate internațională;

(f) *rezultatele învățării*: ceea ce cunoaște, înțelege și poate face cursantul la terminarea procesului de învățare;

(g) *cunoștințe:* rezultatul asimilării de informații prin învățare. Cunoștințele reprezintă ansamblul de fapte, principii, *teorii* și practici legate de un anumit domeniu de muncă sau de studiu. În contextul Cadrului european al calificărilor, cunoștințele sunt descrise ca teoretice și/sau faptice;

(h) *abilități*: capacitatea de a aplica și de a utiliza cunoștințe pentru a aduce la îndeplinire sarcini și pentru a rezolva probleme. În contextul Cadrului european al calificărilor, abilitățile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) sau practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente);

(i) *responsabilitate/autonomie*: în contextul CEC, capacitatea cursantului de a aplica în mod autonom și responsabil cunoștințele și abilitățile deținute;

(j) *validarea învățării non-formale și informale*: procesul de confirmare de către un organism autorizat a faptului că o persoană a obținut rezultate ale învățării, măsurate prin raportarea la un standard relevant, proces care constă în următoarele patru etape distincte: identificarea, prin dialog, a experiențelor specifice ale unei persoane, documentarea (pentru a face vizibile experiențele persoanei), o evaluare formală a acestor experiențe și o certificare a rezultatelor evaluării, care poate conduce la o calificare parțială sau completă;

(k) *recunoașterea formală a rezultatelor învățării:* procesul în baza căruia o autoritate competentă acordă un statut oficial rezultatelor învățării dobândite, în vederea unor studii suplimentare sau a încadrării în muncă, prin: i) acordarea de calificări (certificate, diplome sau titluri); ii) validarea învățării non-formale și informale; iii) acordarea de echivalențe, de credite sau de derogări;

(l) *credite:* unități care demonstrează că o parte a unei calificări, constând într-un set coerent de rezultate ale învățării, a fost evaluată și validată de un organism autorizat, în conformitate cu un standard convenit. Creditele sunt acordate de organismele competente atunci când persoana în cauză dovedește, prin intermediul unor evaluări corespunzătoare, că a dobândit rezultatele învățării definite. Creditul poate fi exprimat cu o valoare cantitativă (de exemplu, credite sau puncte de credit), care indică volumul de muncă estimat a fi necesar pentru ca o persoană obișnuită să dobândească rezultatele învățării corespunzătoare;

(m) *sisteme de credite:* sisteme pentru recunoașterea creditelor. Aceste sisteme pot cuprinde, printre altele, echivalențe, derogări, unități/module care pot fi acumulate și transferate, o autonomie a furnizorilor care pot individualiza parcursurile de învățare, precum și validarea învățării non-formale și informale;

(n) *transfer de credite:* procesul care le permite persoanelor care au acumulat credite într-un anumit context să le valorizeze și să le recunoască într-un alt context.

ANEXA II

Descriptori de definire a nivelurilor Cadrului european al calificărilor (CEC)

Fiecare dintre cele 8 niveluri este definit de un set de descriptori care indică rezultatele învățării[1] relevante pentru calificările de la nivelul respectiv în orice sistem de calificări.			
	Cunoştinţe	Abilităţi	Responsabilitate/autonomie
	În contextul CEC, cunoştinţele sunt descrise ca fiind teoretice şi/sau faptice.	În contextul CEC, abilităţile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive şi creative) sau practice (implicând dexteritate manuală şi utilizarea de metode, materiale, unelte şi instrumente).	În contextul CEC, responsabilitatea/autonomia este descrisă ca fiind capacitatea cursantului de a aplica cunoştinţele şi abilităţile deţinute în mod autonom şi responsabil
Nivelul 1 Rezultatele învăţării corespunzătoare nivelului 1 sunt:	Cunoştinţe generale de bază	Abilităţi de bază necesare pentru a executa sarcini simple	Munca sau studiul sub supraveghere directă într-un context structurat
Nivelul 2 Rezultatele învăţării corespunzătoare nivelului 2 sunt:	Cunoştinţe faptice de bază într-un domeniu de muncă sau de studiu	Abilităţi cognitive şi practice de bază, necesare pentru utilizarea informaţiilor relevante în scopul executării sarcinilor şi rezolvării problemelor de rutină prin utilizarea unor reguli şi instrumente simple	Munca sau studiul sub supraveghere, cu un anumit grad de autonomie
Nivelul 3 Rezultatele învăţării corespunzătoare nivelului 3 sunt:	Cunoştinţe faptice, cunoaşterea unor principii, procese şi concepte generale dintr-un domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de abilităţi cognitive şi practice necesare pentru executarea sarcinilor şi rezolvarea problemelor prin selectarea şi aplicarea de metode, instrumente, materiale şi informaţii de bază	Asumarea responsabilităţii pentru executarea sarcinilor într-un domeniu de muncă sau de studiu Adaptarea propriului comportament la circumstanţe, pentru rezolvarea problemelor
Nivelul 4 Rezultatele învăţării corespunzătoare nivelului 4 sunt:	Cunoştinţe faptice şi teoretice în contexte largi, în cadrul unui domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de abilităţi cognitive şi practice necesare pentru găsirea de soluţii la probleme specifice, într-un domeniu de muncă sau de studiu	Autogestionare cu ajutorul unor indicaţii în general previzibile în cadrul situaţiilor de muncă sau de studiu, dar care se pot schimba Supravegherea activităţii de rutină a altor persoane, preluând o anumită responsabilitate pentru evaluarea şi îmbunătăţirea activităţilor de muncă sau de studiu

[1] Rezultatele învăţării înseamnă ceea ce cunoaşte, înţelege şi poate face cursantul la terminarea procesului de învăţare. Ele sunt, în general, clasificate drept „cunoştinţe, abilităţi şi competenţe”. În contextul CEC, ultimul element este limitat la „responsabilitate/autonomie”, întrucât descriptorii menţionaţi aici reflectă declaraţiile convenite de statele membre pentru aplicarea prezentei recomandări, iar acestea nu corespund în totalitate definiţiilor conceptuale.

Nivelul 5* Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 5 sunt:	Cunoştinţe faptice şi teoretice cuprinzătoare, specializate, într-un domeniu de muncă sau de studiu şi conştientizarea limitelor cunoştinţelor respective	O gamă amplă de abilităţi cognitive şi practice necesare pentru conceperea de soluţii creative la probleme abstracte	Gestionare şi supraveghere în situaţii de muncă sau de studiu în care schimbările sunt imprevizibile Revizuirea şi dezvoltarea performanţelor proprii şi ale altora
Nivelul 6** Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 6 sunt:	Cunoştinţe avansate într-un domeniu de muncă sau de studiu, care implică înţelegerea critică a teoriilor şi principiilor	Abilităţi avansate, care denotă control şi inovaţie, necesare pentru a rezolva probleme complexe şi imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat	Gestionarea de activităţi sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilităţii pentru luarea deciziilor în situaţii de muncă sau de studiu imprevizibile Asumarea responsabilităţii pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor şi a grupurilor
Nivelul 7*** Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 7 sunt:	Cunoştinţe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoştinţe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gândiri şi/sau cercetări originale Conştientizare critică a cunoştinţelor dintr-un domeniu şi a cunoştinţelor aflate la graniţa dintre diferite domenii	Abilităţi specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare şi/sau inovare, pentru dezvoltarea de noi cunoştinţe şi proceduri şi pentru integrarea cunoştinţelor din diferite domenii	Gestionarea şi transformarea situaţiilor de muncă sau de studiu care sunt complexe, imprevizibile şi necesită noi abordări strategice Asumarea responsabilităţii pentru a contribui la cunoştinţele şi practicile profesionale şi/sau pentru revizuirea performanţei strategice a echipelor
Nivelul 8**** Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 8 sunt:	Cunoştinţe la cel mai avansat nivel dintr-un domeniu de muncă sau de studiu şi cunoştinţe aflate la graniţa dintre diferite domenii	Abilităţile şi tehnicile cele mai avansate şi specializate, inclusiv abilitatea de sinteză şi evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare şi/sau inovare şi pentru extinderea şi redefinirea cunoştinţelor sau a practicilor profesionale existente	Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, de inovare, de autonomie, de integritate ştiinţifică şi profesională, precum şi a unui angajament susţinut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unor situaţii de muncă sau de studiu, inclusiv în materie de cercetare

Compatibilitatea cu Cadrul calificărilor din Spaţiul european al învăţământului superior

Cadrul calificărilor din Spaţiul european al învăţământului superior prevede descriptori pentru cele trei cicluri de învăţământ convenite de miniştrii responsabili pentru învăţământul superior cu ocazia reuniunii de la Bergen din mai 2005, în cadrul procesului Bologna. Fiecare descriptor de ciclu prezintă un enunţ generic al aşteptărilor tipice cu privire la realizările şi abilităţile asociate cu calificările care reprezintă sfârşitul ciclului respectiv.

* Descriptorul pentru ciclul scurt (integrat în primul ciclu sau legat de acesta) elaborat de Iniţiativa comună pentru calitate în cadrul procesului Bologna corespunde rezultatelor învăţării pentru nivelul 5 al CEC.

** Descriptorul pentru primul ciclu corespunde rezultatelor învăţării pentru nivelul 6 al CEC.

*** Descriptorul pentru al doilea ciclu corespunde rezultatelor învăţării pentru nivelul 7 al CEC.

**** Descriptorul pentru al treilea ciclu corespunde rezultatelor învăţării pentru nivelul 8 al CEC.

ANEXA III

Criterii și proceduri pentru corelarea cadrelor și sistemelor naționale de calificări cu Cadrul european al calificărilor

1. Autoritățile competente stabilesc în mod clar și fac publice responsabilitățile și/sau competențele legale ale tuturor organismelor naționale relevante implicate în procesul de corelare.
2. Există o legătură clară și demonstrabilă între nivelurile calificărilor din cadrul sau sistemul național al calificărilor și descriptorii nivelurilor CEC.
3. Cadrul sau sistemul național al calificărilor și calificările sale sunt bazate pe principiul și obiectivul rezultatelor învățării și sunt legate de mecanisme de validare a învățării non-formale și informale, precum și de sisteme de credite, atunci când acestea există.
4. Procedurile pentru includerea calificărilor în cadrul național al calificărilor sau pentru descrierea poziției calificărilor în sistemul național de calificări sunt transparente.
5. Sistemul (sistemele) național(e) de asigurare a calității în domeniul educației și formării profesionale se referă la cadrul sau sistemul național al calificărilor și este (sunt) conform(e) cu principiile de asigurare a calității specificate în anexa IV la prezenta recomandare.
6. Procesul de corelare include acordul explicit al organismelor relevante de asigurare a calității privind conformitatea raportului de corelare cu dispozițiile și practicile naționale relevante de asigurare a calității.
7. Procesul de corelare implică experți internaționali, iar rapoartele de corelare conțin o declarație scrisă referitoare la procesul de corelare, semnată de cel puțin doi experți internaționali din două țări diferite.
8. Organismul sau organismele naționale competente certifică respectiva corelare a cadrului sau sistemului național al calificărilor cu CEC. Organismele naționale competente publică un raport detaliat care descrie procesul de corelare, precum și elementele care stau la baza acestuia, și analizează separat fiecare dintre criterii. Același raport poate fi utilizat pentru autocertificarea în temeiul Cadrului de calificări al Spațiului european al învățământului superior, în conformitate cu criteriile de autocertificare ale acestuia din urmă.
9. În mod ideal, în termen de 3 luni de la aprobarea raportului de corelare sau de la actualizarea sa, statele membre și alte țări participante publică raportul de corelare și furnizează informațiile relevante în scopuri de comparație pe site-urile europene relevante.
10. După încheierea procesului de corelare, toate noile certificate, diplome sau documente suplimentare referitoare la calificări eliberate de autoritățile competente conțin o trimitere clară, prin intermediul cadrului sau al sistemului național de calificări, la nivelul corespunzător al CEC.

ANEXA IV

Principii de asigurare a calității calificărilor corelate cu Cadrul european al calificărilor[2]

Educația și formarea profesională, învățământul superior, învățarea non-formală și informală din sectorul privat, precum și calificările internaționale corelate cu CEC ar trebui să fie supuse unei proceduri de asigurare a calității pentru a spori încrederea în calitatea și în nivelul acestor forme de învățământ. Principiile de asigurare a calității aplicabile învățământului general la nivel european fac obiectul discuțiilor în curs în contextul ET 2020.

Fără a aduce atingere regimurilor naționale de asigurare a calității care se aplică în cazul calificărilor naționale, **asigurarea calității *calificărilor* corelate cu CEC:**

1. vizează definirea calificărilor, precum și aplicarea abordării bazate pe rezultatele învățării;
2. vizează procesul de certificare, asigurând o evaluare valabilă și fiabilă, în conformitate cu standarde aprobate și transparente bazate pe rezultatele învățării;
3. constă în mecanisme de raportare și în proceduri de îmbunătățire continuă;
4. implică participarea tuturor părților interesate în toate etapele procesului;
5. este compusă din metode coerente de evaluare, asociind autoevaluarea cu revizuirea externă;
6. face parte integrantă din gestionarea internă (incluzând activitățile subcontractate) a organismelor care eliberează calificări corelate cu CEC;
7. se bazează pe obiective, standarde și orientări clare și măsurabile;
8. este susținută de resurse adecvate;
9. include o evaluare sistematică și ciclică, efectuată de organisme de monitorizare externe și bazată cel puțin pe principiile enunțate în prezenta anexă, a sistemelor interne de asigurare a calității referitoare la calificări;
10. include publicarea rezultatelor evaluărilor sale, accesibile și pe cale electronică la nivel național și european.

Organismele sau agențiile de monitorizare externe menționate la punctul 9 ar trebui să facă obiectul unei evaluări externe ciclice din partea autorităților competente. Rezultatul acestei evaluări externe, în afara domeniului învățământului superior, ar trebui să fie accesibil publicului și disponibil pe cale electronică prin intermediul unui registru european.

[2] Aceste principii comune sunt pe deplin compatibile cu standardele și orientările europene pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior, precum și cu Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (EQAVET).

ANEXA V

Principii aplicabile sistemelor de credite legate de Cadrul european al calificărilor

Atunci când sunt completate cu sisteme de credite, CEC și cadrele naționale ale calificărilor îi pot ajuta mai bine pe cetățeni să se miște i) între diferitele niveluri ale educației și formării, ii) în interiorul sectoarelor educației și formării și între acestea, iii) între educație și formare și piața forței de muncă și iv) în interiorul și în afara granițelor. Diferitele sisteme de credite, strâns legate de sistemele și cadrele de calificări, ar trebui să funcționeze în sinergie pentru a facilita tranzițiile și progresia persoanelor care studiază.

În acest scop, sistemele de credite asociate calificărilor corelate cu CEC ar trebui să fie conforme cu următoarele principii:

1. Ar trebui instituite sisteme de credite care să permită crearea unor parcursuri de învățare flexibile, în beneficiul cursanților.
2. La definirea și la elaborarea calificărilor, ar trebui să se utilizeze în mod sistematic abordarea bazată pe rezultatele învățării și dispozițiile relevante în materie de credite, pentru a facilita transferul (componentelor) calificărilor și progresia în procesul de învățare.
3. Sistemele de credite ar trebui să faciliteze transferul rezultatelor învățării și progresia cursanților dincolo de frontierele instituționale și naționale.
4. Sistemele de credite trebuie să se bazeze pe dispoziții explicite și transparente în materie de asigurare a calității.
5. Creditele dobândite de o persoană ar trebui să fie înregistrate într-un document care să specifice rezultatele învățării dobândite, nivelul lor, denumirea instituției competente de acordare a creditelor și, dacă este cazul, valoarea creditelor.
6. Ar trebui create sinergii între sistemele de transfer și de acumulare de credite și mecanismele de validare a învățării non-formale și informale, astfel încât funcționarea lor comună să faciliteze și să promoveze transferul și progresia persoanelor care studiază.
7. Sistemele de credite ar trebui să fie dezvoltate și îmbunătățite prin cooperarea între părțile interesate la nivel național și european.

ANEXA VI

Elemente indicative ale unui format comun pentru publicarea electronică a informațiilor referitoare la calificări

DATE			**Obligatoriu / facultativ**
Titlul calificării			Obligatoriu
Materie*			Obligatoriu
Țara/regiunea (cod)			Obligatoriu
Nivelul CEC			Obligatoriu
Descrierea calificării	Fie	Cunoștințe	Obligatoriu
		Abilități	Obligatoriu
		Responsabilitate/autonomie	Obligatoriu
	Fie	Câmp ce permite introducerea unui text liber pentru a descrie ceea ce ar trebui să cunoască, să înțeleagă și să fie capabil să facă cursantul	Obligatoriu
Organism de acordare a calificării**			Obligatoriu
Puncte de credit sau volum de muncă estimat a fi necesar pentru a obține rezultatele învățării			*Facultativ*
Procese interne de asigurare a calității			*Facultativ*
Organism de monitorizare extern			*Facultativ*
Alte informații referitoare la calificare			*Facultativ*
Sursa informațiilor			*Facultativ*
Link către documentul suplimentar referitor la calificare			*Facultativ*
Adresa URL a calificării			*Facultativ*
Limba informațiilor (cod)			*Facultativ*
Condiții de acces			*Facultativ*
Data expirării (dacă este cazul)			*Facultativ*
Modalități de obținere a calificării			*Facultativ*
Legătura cu ocupațiile			*Facultativ*

* ISCED FoET2013

** Informațiile minime obligatorii privind organismul de acordare a calificării ar trebui să faciliteze găsirea de informații privind organismul respectiv. Aceste informații ar putea consta în denumirea organismului de acordare a calificării sau, după caz, în denumirea grupului de organisme de acordare a calificării, completată cu o adresă URL sau cu informații de contact.